

FORMULIER VOOR DE VIERING VAN HET HEILIG AVONDMAAL (I)

Gemeente van onze Here Jezus Christus,

Instelling

De apostel Paulus beschrijft de instelling van het heilig avondmaal door onze Here Jezus Christus in 1 Korintiërs 11 : 23-29: *Want zelf heb ik bij overlevering van de Here ontvangen, wat ik u weer overgegeven heb, dat de Here Jezus in de nacht waarin Hij werd overgeleverd, een brood nam, de dankzegging uitsprak, het brak en zei: Dit is mijn lichaam voor u, doet dit tot mijn gedachtenis. Evenzo ook de beker, nadat de maaltijd afgelopen was, en Hij zei: Deze beker is het nieuwe verbond in mijn bloed, doet dit, zo dikwijls gij die drinkt, tot mijn gedachtenis. Want zo dikwijls gij dit brood eet en de beker drinkt, verkondigt gij de dood des Heren, totdat Hij komt. Wie dus op onwaardige wijze het brood eet of de beker des Heren drinkt, zal zich bezondigen aan het lichaam en bloed des Heren. Maar ieder beproeve zichzelf en ete dan van het brood en drinke uit de beker. Want wie eet en drinkt, eet en drinkt tot zijn eigen oordeel, als hij het lichaam niet onderscheidt.*

1Kor. 11 : 28

Om tot versterking van ons geloof het avondmaal te kunnen vieren, moeten wij in de eerste plaats ons vooraf naar de Schrift beproeven.

Luc. 22 : 19

In de tweede plaats moeten wij het avondmaal zo gebruiken, als de Here Christus het heeft bedoeld, namelijk tot zijn gedachtenis.

Zelfbeproeving

Rom. 7 : 24, 25

De zelfbeproeving houdt drieërlei in:

Hebr. 10 : 5-10

Jes. 53 : 5

Ten eerste moet ieder zijn zonden overdenken, en beseffen dat hij Gods toorn verdient. Vanwege die zonden zal hij een afkeer krijgen van zichzelf en zich voor God verootmoedigen. Want Gods toorn over de zonde is zo groot, dat Hij – eerder dan ze ongestraft te laten – zijn geliefde Zoon Jezus Christus erom gestraft heeft met de bittere en smadelijke dood aan het kruis. Verder dient ieder zichzelf te onderzoeken, of hij Gods vaste beloften gelooft, dat al zijn zonden hem vergeven zijn alleen om het lijden en sterven van Christus en dat de gerechtigheid van Christus hem zo volkomen toegerekend en geschonken is, alsof hij in eigen persoon voor al zijn zonden betaald en alle gerechtigheid volbracht had.

Rom. 3 : 24

2Kor. 5 : 21

Ten derde eist de zelfbeproeving, dat ieder zich afvraagt of hij gezind is voortaan uit dankbaarheid met heel zijn leven God de Here te dienen en voor zijn aangezicht oprecht te wandelen.

Rom. 12 : 1, 2

1Joh. 2 : 11 Ef. 4 : 2	Ook moet hij bij zichzelf nagaan, of hij alle vijandschap, haat en nijd van harte aflegt en zich ernstig voorneemt voortaan in liefde en vrede met zijn naaste te leven.
<i>Nodiging en terugwijzing</i> 1Kor. 11 : 28, 29	Allen dan die zo gezind zijn, wil God zeker in genade aannemen en een plaats aan de tafel van zijn Zoon Jezus Christus waardig keuren. Maar allen die niet zo gezind zijn, halen door hun eten en drinken een oordeel over zich.
1Kor. 5 : 4, 5 1Kor. 5 : 11	Overeenkomstig het bevel van Christus en van de apostel Paulus vermanen wij daarom allen die in schandelijke zonden leven, zich van het avondmaal te onthouden en wij verkondigen hun dat zij geen deel aan het rijk van Christus hebben. Wij noemen de volgende zondaars: allen die niet op de Here alleen willen vertrouwen, of Hem op eigenwillige manier vereren; allen die de naam van de Here door vloeken of op andere wijze misbruiken; allen die de kerkdiensten niet trouw bezoeken en de verkondiging van het Woord of de heiligheid van de sacramenten minachten; allen die aan hun ouders of andere gezagsdragers ongehoorzaam zijn; allen die zich aan menselijk leven vergrijpen of haat koesteren tegen hun naaste en zich niet met hem willen verzoenen; allen die, getrouwd of ongetrouwd, hun lichaam niet rein bewaren; allen die hebzuchtig of verk wistend een werelds leven leiden; alle leugenaars en roddelaars; kortom, allen die zich in hun woord en wandel als ongelovigen gedragen. Zolang zij in hun zonden volharden, moeten zij zich van het avondmaal onthouden, om niet des te zwaarder veroordeeld te worden.
Jes. 57 : 15	Maar, geliefde broeders en zusters, dit wordt ons niet voorgehouden om de gelovigen, verslagen van hart als ze zijn, alle moed te ontnemen, alsof alleen zij die zonder enige zonde zijn, tot het avondmaal van de Here mogen komen. Want wij komen niet tot dit avondmaal om daarmee te kennen te geven, dat wij in onszelf volmaakt en rechtvaardig zijn. Integendeel,
Rom. 7 : 24	wij erkennen, nu wij ons leven buiten onszelf in Jezus Christus zoeken, dat wij midden in de dood liggen.
Filip. 3 : 12-14	En zonder twijfel zijn er nog veel zonden en gebreken in ons hart en leven: wij hebben geen volkomen geloof; wij dienen God niet met zoveel ijver als wij verplicht zijn en wij hebben dagelijks met de zwakheid van ons geloof en de kwade

Rom. 7 : 23 Ps. 19 : 13, 14	begeerten van ons vlees te strijden. Maar wij hebben door de genade van de Heilige Geest over deze zonden van harte berouw. Wij begeren tegen ons ongelooft te strijden en naar alle geboden van God te leven. Daarom mogen wij er vast van verzekerd zijn, dat geen zonde of zwakheid, die nog tegen onze wil in ons overgebleven is, kan verhinderen, dat God ons in genade aanneemt en ons waardig keurt aan deze hemelse spijs en drank deel te hebben.
1Joh. 1 : 9	
Jes. 1 : 18 Joh. 6 : 51	
<i>Gedachtenis van Christus</i>	Laten wij vervolgens overdenken met welk doel de Here Christus zijn avondmaal voor ons heeft ingesteld, namelijk dat wij het tot zijn gedachtenis vieren. Wij behoren Hem op deze wijze te gedenken.
Luc. 22 : 19 1Kor. 11 : 24, 25	Overeenkomstig de beloften, die onder het oude testament van het begin af aan de vaders gegeven zijn, is onze Here Jezus Christus door de Vader in deze wereld gezonden en heeft Hij ons vlees en bloed aangenomen.
Joh. 1 : 14 Gal. 4 : 4	Hij heeft de toorn van God, waaronder wij eeuwig hadden moeten wegzinken, voor ons gedragen van het begin tot het einde van zijn leven op aarde. Zo heeft Hij in gehoorzaamheid alle gerechtigheid van Gods wet voor ons vervuld, vooral toen de last van onze zonden en van Gods toorn Hem het bloedige zweet in de hof heeft uitgeperst.
Jes. 53 : 4 Rom. 3 : 25 Matt. 3 : 15	Daar liet Hij Zich boeien om ons in vrijheid te stellen. Daarna is Hij met smaad overladen, zodat wij nooit meer te schande zouden worden. Hij is onschuldig ter dood veroordeeld, zodat wij voor Gods gericht zouden vrijgesproken worden. Ja, Hij heeft zijn lichaam aan het kruis laten spijkeren, om de akte van beschuldiging die tegen ons gericht was, weg te doen door haar aan het kruis te nagelen.
Luc. 22 : 44	Door dit alles heeft Hij de vloek die op ons lag, op Zich genomen om ons met zijn zegen te vervullen. Ja, tot de allerdiepste verworpenheid en angst der hel heeft Hij Zich met lichaam en ziel vernederd aan het kruishout. Toen riep Hij uit: <i>Mijn God, mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten?</i> (Matt. 27 : 46) opdat wij door God aangenomen en nooit meer door Hem verlaten zouden worden. Tenslotte heeft Hij met zijn dood en bloedstorting het nieuwe testament, het verbond van genade en verzoening, voor eeuwig rechtskracht verleend, toen Hij uitriep: <i>Het is volbracht!</i> (Joh. 19 : 30).
Luc. 22 : 54 Luc. 22 : 63-65 Luc. 23 : 14	
Kol. 2 : 14	
Gal. 3 : 13	
Hebr. 9 : 15	
<i>Onderwijzing</i>	Om ons nu vast te doen geloven dat wij bij dit genadeverbond horen, nam de Here Jezus bij zijn laatste paasmaal een brood, sprak de dankzegging uit, brak het, gaf het zijn discipelen en

zei: *Neemt, eet, dit is mijn lichaam voor u; doet dit tot mijn gedachtenis* (1Kor. 11 : 24). Evenzo nam Hij ook de beker, nadat de maaltijd afgelopen was, en Hij zei: *Deze beker is het nieuwe verbond in mijn bloed; doet dit, zo dikwijls gij die drinkt, tot mijn gedachtenis* (1Kor. 11 : 25).

Dit betekent: zo dikwijls u van dit brood eet en uit deze beker drinkt, zal dat voor u een betrouwbaar onderpand zijn, dat u aan mijn hartelijke liefde en trouw herinnert en daarvan verzekert.

Joh. 6 : 53-57

Ik heb immers voor u, omdat u anders de eeuwige dood had moeten sterven, mijn lichaam aan het kruis in de dood gegeven en mijn bloed vergoten. En Ik voed en verkwik uw hongerige en dorstige zielen met dit mijn gekruisigd lichaam en vergoten bloed tot het eeuwige leven. Dit is even zeker als dit brood voor uw ogen gebroken en u deze beker gegeven wordt en u tot mijn gedachtenis dit brood eet en uit deze beker drinkt.

Hebr. 10 : 14

Uit deze instelling van het heilig avondmaal van onze Here Jezus Christus leren wij, dat Hij ons geloof richt op zijn volkomen offer, eenmaal aan het kruis gebracht, als de enige grond van ons heil. Daar immers is Hij voor onze hongerige en dorstige zielen de ware spijs en drank van het eeuwige leven geworden. Want door zijn dood heeft Hij de oorzaak van onze eeuwige honger en kommer, namelijk de zonde, weggenomen en ons de levendmakende Geest verworven. Door die Geest, die in Hem als in het Hoofd en in ons als zijn leden woont, doet Hij ons in zijn gemeenschap leven en geeft Hij ons deel aan al zijn schatten: het eeuwige leven, de gerechtigheid en heerlijkheid.

Joh. 6 : 51

Rom. 8 : 11

Joh. 14 : 16

1Kor. 12 : 13

Ook verbindt Hij ons onderling door dezelfde Geest als leden van een lichaam in ware broederlijke liefde. Want de apostel Paulus zegt: *Omdat het een brood is, zijn wij, hoe velen ook, een lichaam; wij hebben immers allen deel aan het ene brood* (1Kor. 10 : 17). Daarom zullen wij allen, die door waar geloof in Christus ingelijfd zijn, samen een lichaam zijn. Omdat Christus, onze geliefde Heiland, ons eerst zo uitnemend heeft liefgehad, moeten wij ook elkaar liefde bewijzen en dat niet alleen met woorden, maar ook door onze daden.

1Kor. 12 : 26

Jak. 1 : 22, 23

Hiertoe helpe ons de almachtige, barmhartige God en Vader van onze Here Jezus Christus, door zijn Heilige Geest. Amen.

Gebed

Laten wij, om dit alles te mogen verkrijgen, voor God ons verootmoedigen en Hem met waar geloof aanroepen.

Barmhartige God en Vader, nu wij in dit avondmaal de heerlijke gedachtenis vieren aan de bittere dood van uw geliefde Zoon Jezus Christus, bidden wij U, of U door uw Heilige Geest in onze harten wilt bewerken, dat wij ons met oprecht vertrouwen aan uw Zoon Jezus Christus hoe langer hoe meer overgeven.

Laat hierdoor onze bezwaarde en verslagen harten met zijn lichaam en bloed, ja met Hemzelf, echt God en mens, gevoed worden. Onderhoud ons zo door uw Heilige Geest met het ware brood uit de hemel. Geef daardoor ook dat wij niet meer in onze zonden leven, maar Hij in ons en wij in Hem.

Geef dat wij aan het nieuwe en eeuwige testament en genadeverbond zó werkelijk deel krijgen, dat wij niet twijfelen of U zult eeuwig onze genadige Vader zijn. Doe ons er vast op vertrouwen, dat U ons onze zonden nooit meer toerekent en ons als uw geliefde kinderen en erfgenamen met alle dingen voor lichaam en ziel verzorgt.

Verleen ons ook de genade dat wij blijmoedig ons kruis op ons nemen, onszelf verloochenen en onze Heiland belijden. Leer ons in alle droefheid met opgeheven hoofd onze Here Jezus Christus uit de hemel verwachten, die onze vernederde lichamen aan zijn verheerlijkt lichaam gelijk zal maken en ons voor altijd bij Zich nemen zal.

Onze Vader, die in de hemelen zijt,

uw naam worde geheiligd;

uw koninkrijk kome;

uw wil geschiede, gelijk in de hemel alzo ook op de aarde.

Geef ons heden ons dagelijks brood;

en vergeef ons onze schulden, gelijk ook wij vergeven onze schuldenaren;

en leid ons niet in verzoeking, maar verlos ons van de boze.

Want van U is het koninkrijk en de kracht en de heerlijkheid tot in eeuwigheid. Amen.

Belijdenis

Laten wij nu met hart en mond belijdenis doen van ons geloof door met de kerk van alle eeuwen in te stemmen:

Ik geloof in God de Vader, de Almachtige, Schepper van de hemel en de aarde.

En in Jezus Christus, zijn eniggeboren Zoon, onze Here; die ontvangen is van de Heilige Geest, geboren uit de maagd Maria; die geleden heeft onder Pontius Pilatus, is gekruisigd, gestorven en begraven, neergedaald in de hel; op de derde dag opgestaan uit de doden; opgevaren naar de hemel, en zit aan de rechterhand van God,

de almachtige Vader;
vandaar zal Hij komen om te oordelen de levenden en de doden.

Ik geloof in de Heilige Geest.

Ik geloof een heilige, algemene, christelijke kerk, de
gemeenschap der heiligen;
vergeving van de zonden;
opstanding van het vlees;
en een eeuwig leven.

Opwekking

Om met het ware hemelse brood Christus gevoed te worden, moeten wij niet alleen op de tekenen van brood en wijn blijven zien, maar – de harten omhoog! – op Jezus Christus zien, die in de hemel voor ons pleit aan de rechterhand van zijn Vader. Laten wij vast geloven, dat wij door de werking van de Heilige Geest even zeker met zijn lichaam en bloed aan onze zielen gevoed en verkwikt worden, als wij het heilige brood en de heilige drank tot zijn gedachtenis ontvangen.

Viering

(Bij het breken en uitdelen van het brood spreekt de voorganger:)

1Kor. 10 : 16
Matt. 26 : 26
Luc. 22 : 19
Gal. 1 : 4

Het brood dat wij breken is de gemeenschap met het lichaam van Christus. Neemt, eet, gedenkt en gelooft, dat het lichaam van onze Here Jezus Christus gegeven is tot een volkomen verzoening van al onze zonden.

(En als hij de beker geeft:)

1Kor. 10 : 16
Matt. 26 : 27, 28

De beker der dankzegging, waarover wij de dankzegging uitspreken, is de gemeenschap met het bloed van Christus. Neemt, drinkt allen daaruit, gedenkt en gelooft, dat het kostbaar bloed van onze Here Jezus Christus vergoten is tot een volkomen verzoening van al onze zonden.

(Terwijl men aan tafel zit, kan er gelezen en gezongen worden.)

Dankzegging

(Daarna spreekt de voorganger:)

Geliefden in de Here, laten wij samen, nu de Here aan zijn tafel onze ziel gevoed heeft, zijn naam met dankzegging prijzen:
*Loof de Here, mijn ziel,
en al wat in mij is, zijn heilige naam;
loof de Here, mijn ziel,
en vergeet niet een van zijn weldaden;*

*die al uw ongerechtigheden vergeeft,
 die al uw krankheden geneest,
 die uw leven verlost van de groeve,
 die u kroont met goedertierenheid en barmhartigheid.
 Barmhartig en genadig is de Here,
 lankmoedig en rijk aan goedertierenheid;
 niet altoos blijft Hij twisten,
 niet eeuwig zal Hij toornen;
 Hij doet ons niet naar onze zonden
 en vergeldt ons niet naar onze ongerechtigheden;
 maar zo hoog de hemel is boven de aarde,
 zo machtig is zijn goedertierenheid over wie Hem vrezen.
 Zover het oosten is van het westen,
 zover doet Hij onze overtredingen van ons;
 gelijk zich een vader ontfermt over zijn kinderen,
 ontfermt Zich de Here over wie Hem vrezen (Ps. 103 : 1-4,
 8-13).*

- Rom. 8 : 32 Hij heeft ons zo liefgehad, dat Hij zijn eigen Zoon niet gespaard, maar voor ons allen overgegeven heeft. Hoe zal Hij ons dan met Hem ook niet alle dingen schenken!
- Rom. 5 : 8-10 Wanneer God nu zijn liefde voor ons daarin bewijst, dat Christus voor ons gestorven is toen wij nog zondaars waren, hoeveel te meer zullen wij dan, nu wij door zijn bloed gerechtvaardigd zijn, door Hem behouden worden van de toorn. Want als wij, toen wij vijanden waren, met God verzoend zijn door de dood van zijn Zoon, zullen wij veel meer, nu wij verzoend zijn, behouden worden, doordat Hij leeft. Daarom zal ik met mond en hart de lof van de Here verkondigen van nu aan tot in eeuwigheid. Amen.
- Ps. 116 : 17-19
- Dankgebed* Barmhartige God en Vader, wij danken U hartelijk, dat U uit grondeloze barmhartigheid ons uw eniggeboren Zoon tot een Middelaar en offer voor onze zonden en tot spijs en drank van het eeuwige leven geschonken hebt. Wij danken U, dat U ons waar geloof geeft, waardoor wij aan zulke weldaden deel krijgen.
- U hebt tot sterking van ons geloof uw geliefde Zoon Jezus Christus het heilig avondmaal voor ons doen instellen. Wij bidden U, trouwe God en Vader, dat door de werking van uw Heilige Geest de vrucht van deze avondmaalsviering mag zijn, dat wij dagelijks toenemen in het ware geloof en in de gemeenschap met Christus.
- Wij vragen U dit in de naam van uw geliefde Zoon Jezus Christus. Amen.